

בתי המשפט

007539/02 א		בית משפט השלום נתניה
03/04/2005	תאריך:	השופטת הדס עובדיה

	פלונית	בעניין:
תובעת	ע"י ב"כ	
	נגד	
	עו"ד ענבר משה	
	1 . יהלומי גיל אור בע"מ	
	2 . פלוני	
	3 . פלוני	
נתבעים	ע"י ב"כ	
	1 ו 3. עו"ד אורטל איל	
	2 . עו"ד אוריון מיכאל	

פסק דין**העובדות בתמצית**

1. ביום 14.9.2000 התרחשה קטטה בין שני עובדים מלטשת יהלומים בנתניה, התובעת והנתבע מספר 2. (להלן: "העובדים" וגם "הצדדים").
הנתבעת מספר 1 היא חברה שעיסוקה בליטוש יהלומים, ומעבידתם של התובעת והנתבע מספר 2, והנתבע מספר 3 הוא בעלי החברה ומנהלה (להלן: "המנהל").
2. לטענת התובעת מתחילת חודש ספטמבר שנת 2000 הציק לה הנתבע מספר 2 במלטשה, כינה אותה בכינויי גנאי, לעג לה, למוצאה, ללבושה, והפריע לעבודתה.
3. התובעת טוענת כי בהמשך לתלונות קודמות בהן הלינה בפני המנהל כנגד התנהגותו של הנתבע מספר 2, פנתה שוב למנהל ביום הקטטה וביקשה את התערבותו המיידית, אך זאת בלא שיעמת ביניהם, משחששה מפגיעת הנתבע מספר 2 בה.

4. אין חולק על כי המנהל זימן את העובדים לבירור היחסים העכורים ביניהם. לפי הנטען על ידי התובעת, במעמד זה, בנוכחות עובדים אחרים, התנפל הנתבע מספר 2 עליה בצעקות, ובכינויי גנאי, ולפתע הכה אותה באגרוף בפניה, ולאחר שהתובעת סטרה לו בתגובה, אחז בה, זרק אותה לעבר קיר סמוך עליו נשענה עגלה ומכשיר ברזל שפגע בה, והיא נפלה על הרצפה.

5. בגין הקטטה הוגשו על ידי שני הצדדים תלונות הודעות למשטרה ונפתחו כנגדם הליכים פליליים.

התובעת הורשעה בעבירת תגרה על פי הודאתה, והנתבע אף הוא הודה באישומו בתגרה, על פי העובדות שיוחסו לו בכתב האישום, לפיהן דחף את התובעת בניגוד לרצונה, בכך שאחז בחולצתה והפילה, וכתוצאה מכך נגרמו לה שטפי דם ונפיחות מתחת לעינה הימנית. בהתאם לעסקת טיעון שאושרה על ידי בית המשפט, על יסוד תסקיר מבחן בעניינו, הורה לו בית המשפט בגזר הדין לחתום על התחייבות כספית שלא יעבור עבירת אלימות למשך שנה, ללא הרשעה.

טענות הצדדים וההליכים

6. לטענת התובעת אחראי הנתבע מספר 2 לפצותה בגין נזקיה עקב תקיפתה, והנתבעים 1 ו 3 חבים בפיצויה עקב רשלנותם, והפרת חובה חקוקה על ידם.

7. התובעת טוענת כי עקב תקיפתה בידי הנתבע מספר 2 נגרמו לה נזקים חמורים ובכלל זה נכות אורטופדית, ונכות נפשית שהוערכה על ידי מומחית מטעמה ב 30% לצמיתות. האירוע הוכר על ידי המוסד לביטוח לאומי כתאונת עבודה, והתובעת הוכרה על ידי המוסד לביטוח לאומי כבעלת נכות אורטופדית צמיתה בשיעור 19%.

8. הנתבעים כופרים בטענות התובעת, הן לגבי אחריותם והן ביחס לנזקים הנטענים על ידה.

9. הנתבעים 1 ו 3 תבעו את התובעת בתביעה שכנגד לתשלום חוב כספי בסך 1,400 ₪ בגין הלוואה שנתנו לתובעת, לפי הנטען, אשר לא הוחזרה על ידה.

10. בהתאם להחלטת כבוד השופט גרובס מיום 7.8.02 בבש"א 941/03 פוצל הדיון בתובענה, ונקבע כי בית המשפט ידון בשלב הראשון בשאלת האחריות בלבד.

דיון

אופן קרות האירוע

11. בין הצדדים מחלוקת עובדתית ביחס לנסיבות האירוע. לטענת התובעת הותקפה על ידי הנתבע מספר 2 כמפורט לעיל. הנתבע מספר 2 טוען כי נקרא אמנם אל המנהל על מנת לברר את תלונותיה, הבלתי מוצדקות, לפי טענתו, של התובעת כנגדו, ואמנם נוכח צעקותיה של התובעת, קילל אותה, אך התובעת היא זו שתקפה אותו בכך שסטרה לו על לחיו השמאלית, ואף ניסתה לסטור לו גם על לחיו הימנית. כתגובה לכך ועל מנת להגן על עצמו מפני הסטירה הנוספת, הרים הנתבע מספר 2 ידו, על פי טענתו, וכתוצאה מכך נפגע בכף ידו הימנית, ובהמשך כתגובה אינסטינקטיבית של הגנה עצמית, הדף את התובעת בכדי שתחדל להכותו, והיא נפלה על הרצפה.

12. סבורתני כי אמנם כטענת הנתבע מספר 2 התובעת היא זו אשר תקפה אותו בכך כי סטרה ראשונה על לחיו והעלתה את רמת הסכסוך בין הצדדים, אשר התנהל עד לאותו שלב במישור המילולי, לסכסוך אלים מבחינה פיזית. להלן נימוקי:

13. לתובעת ריבוי גרסאות ביחס לאופן קרות האירוע, אשר ביניהן אי התאמות וסתירות. אפרט:

14. מן התובעת נגבו הודעות במשטרה בימים 14.9.00 ו 23.11.00, (להלן: "ההודעה הראשונה" ו "ההודעה השנייה" בהתאמה) נערך תצהיר מטעמה ביום 8.9.03, ונמסרה גרסתה ביחס לאופן קרות האירוע למומחית הפסיכיאטרית מטעמה, ד"ר גאוני. התובעת העידה בבית המשפט ביום 7.9.04, ובנוסף מסרה את גרסתה לשוטר שהוזעק על ידה בסמוך למועד הקטטה ונערך על ידו דו"ח פעולה. (מוצג נ/1/2 שנערך על ידי השוטר אבגי אבי, אשר העיד אף הוא, זאת ביום 2.12.04). להלן אצביע על אי התאמות

וסתירות בין הגרסאות השונות של התובעת ביחס לאופן התרחשות הקטטה.

15. בהודעה הראשונה במשטרה אין התובעת מזכירה כלל את הסטירה שסטרה לנתבע מספר 2: "דיברתי איתו ואז הוא צרח מזדיינת בתחת, סכסכנית, ואז נתן לי בוקס בעין..." (מוצג נ/1/1). בהודעה השניה זכרה התובעת כי היד שלה נגעה בפנים של הנתבע מספר 2: "וכן זכור לי שהיד נגעה בפנים שלו..." (מוצג נ/1/2).

בגרסאות שנמסרו על ידי התובעת לקראת הגשת התובענה ובמסגרת ההליכים, טענה התובעת כי אמנם סטרה לנתבע מספר 2, אך זאת לאחר שהוא הלם בה באגרוף. כך על פי הנטען בכתב התביעה, בתצהירה, על פי המצוין מפיה בחוות דעת ד"ר גאוני כ: "אירוע הטראומטי", ובעדותה בבית המשפט.

16. מדוח הפעולה של השוטר אבגי אבי עולה כי תחילת האירוע היתה בכך כי התובעת צעקה על הנתבע מספר 2, המשכו בקללות שקילל הנתבע מספר 2 את התובעת, לאחר מכן סטרה התובעת לנתבע מספר 2 והוא דחף אותה בתגובה. השוטר אישר בחקירתו כי אמנם ערך את דוח הפעולה מחוץ למפעל, אך זאת מיד לאחר ששמע מהעדים במפעל מה קרה בקטטה. בדוח הפעולה הנתבע מספר 2 מכונה "החשוד" והתובעת מכונה "המודיעה". ההסבר לכך לפי עדות השוטר הוא כי התובעת היא זו אשר טלפנה למשטרה. (עדותו בעמודים 49 – 53 לפרוטוקול הדיון מיום 2.12.04). להלן האמור בדוח פעולת השוטר כמעט בשלמותו בכל הנוגע למהלך הקטטה:

"בתאריך ובשעה הנ"ל התקבל אירוע תקיפה בין שני עובדים במפעל יהלומים ברח' הנ"ל, הגעתי למקום וחברתי עם המודיעה בשם רות זגורי ת.ז. ... ואשר הבחנתי בלחי שמאלית שלה שהיא מנופחת ואדומה ומסרה לי והצביעה על אחד העובדים שהיה יושב במפעל בשם אברהם אפוטה ת.ז. ... ואמרה שהיא חשדה בו שהוא גרם נזק לכלי עבודה (אופן יהלומים) שלה וכאשר פנתה אליו בצעקות החשוד קילל אותה ואמר לה שהיא שרמוטה ומזדיינת. ואז היא נתנה לו סטירה לתוך הפנים. החשוד דחף אותה בכל הכח לעבר השולחנות והכסאות שבמקום וגרם לה לפי דבריה לדימום פנימי וחיצוני בין רגליה..."

17. סבורתני, בניגוד לנטען על ידי ב"כ התובעת כי למזכר השוטר, יתרון ראייתי על פני עדות התובעת בתיאור השתלשלות האירועים נשוא התביעה, משנערך על ידי גורם מקצועי שהוזעק למקום האירוע מתוקף תפקידו בסמוך למועד התרחשות האירועים, והינו צד ניטרלי למחלוקת. מדוח הפעולה ונוסחו עולה כי עקרו מבוסס על דברי התובעת עצמה. דוח השוטר מתיישב עם העדויות הנוספות שנשמעו, ולא מפי התובעת.

18. השאלה האם סטרה התובעת לנתבע היא שאלה חשובה במחלוקת בין הצדדים. בעניין זה גרסאותיה של התובעת סותרות הן ביחס לשאלה האם סטרה התובעת לנתבע מספר 2, והן בהתייחס לעיתוי הסטירה בפניו, כתגובה להכאתו אותה במכת אגרוף, או כמעשה ראשון של הפעלת אלימות גופנית כלפי הנתבע מספר 2.

19. דפוס דומה של תיאור פרטי האירוע על ידי התובעת מצטייר מהתייחסותה בגרסאותיה השונות לאירוע קודם במלטשה, בגדרו לפי הנטען תקף הנתבע מספר 2 את התובעת בכך כי גרם ללוח עץ שהיה אחוז בשולחן העבודה שלה ליפול על רגלה, בכך גרם לה לחבלה ברגל. (תצהירה בסעיף 4).

20. אירוע זה לא ניזכר על ידי התובעת בעדויותיה במשטרה. האירוע לא ניזכר גם בדוח הפעולה של השוטר אבגי, אך הוא נזכר במסמכים שנערכו על ידה לקראת המשפט ובעדותה במהלכו, שם פרטה כי למעשה זרק הנתבע מספר 2 מפתח על שולחנה וכתוצאה מכך נפל הקרש. (עדותה בעמוד 5 לפרוטוקול הדיון מיום 7.9.04).

21. גם בענין נוסף הנוגע לשאלה האם ביקשה התובעת מהמנהל שלא לעמת בינה לבין הנתבע מספר 2 בעת בירור תלונתה, חלה התפתחות בגרסת התובעת אשר, תחילה כלל לא הוזכרה על ידה, לא בהודעות במשטרה, הדבר לא נזכר גם בדוח השוטר אבגי, וגם לא בחוות הדעת הפסיכיאטרית מטעמה. הטענה נטענה בכתב התביעה והתובעת חזרה עליה בתצהירה, ובחקירתה הנגדית לא עלה בידיה להסביר את מהלך הדברים בעניין זה.

22. באופן מפתיע מופיעה בדוח השוטר אבגי תלונת התובעת לפיה גרם לה הנתבע מספר 2 עקב התקיפה הנטענת "לדימום פנימי וחיצוני בין רגליה". לתלונה זו אין עיגון במסמכים הרפואיים שהוגשו על ידי התובעת, והתובעת אף לא חזרה עליה בהמשך הדברים.

23. בנוסף יש אי התאמות בין גרסאות התובעת בנוגע לשאלה האם ידעה את שמו של הנתבע מספר 2 בעת הקטטה, קיומו של ויכוח בין הנתבע מספר 2 למנהל בטרם הותקפה כנטען על ידה, המקום אליו "זרק" הנתבע מספר 2 את התובעת על פי טענתה, לרצפה, לכיוון האופנים, לקיר עליו נשענה עגלה ומכשיר ברזל, לשולחנות ולכיסאות ועוד.

24. הנתבע מספר 2 בעדותו ניסה למזער את חלקו באירועים, להאדיר את הנזק שנגרם לו על ידי התובעת עקב הסטירה שסטרה לו, ולהצניע את תוכן הקללות שקילל את התובעת. עם זאת לעיקר גרסתו יש תמיכה בעדויות הנוספות שנשמעו. הנתבע מספר 2 הודה כי הדף מעליו את התובעת ועקב כך נפלה, ועל כי עשה זאת לאחר שסטרה לו סטירה אחת ועמדה לסטור לו בשנית. הנתבע מספר 2 הודה בעובדות כתב האישום שהוגש כנגדו לפיהן דחף את התובעת בניגוד לרצונה, בכך שאחז בחולצתה והפילה וכתוצאה מכך נגרמו לה שטפי דם ונפיחות מתחת לעינה השמאלית. (כתב האישום הוגש וסומן כמוצג ת/2).

25. אין חולק על קיומה של הקטטה, ועל קיומם של ההליכים הפליליים כנגד שני הצדדים בעקבותיה. בענין זה יוער כי אי הרשעת הנתבע מספר 2 בהליכים הפליליים מטעמים שיקומיים אינה מפחיתה מכוחם לצורך הקבוע בסעיף 42 א' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א – 1971. (להלן: "פקודת הראיות"). לפיכך ממצאי ומסקנות פסק הדין החלוט במשפט הפלילי קבילים בתובענה שבפני כראיה, אשר לא נסתרה, לאמור בהם. ראה לענין זה: ע"א 19/89 שלג גליל נ' כלפה מוטי, תק – על 91 (2) 1530. סבורתני כי כממצא עובדתי אשר למעשה אינו שנוי במחלוקת בין הצדדים, יש לקבוע כי התובעת סטרה לנתבע מספר 2 וכי הנתבע מספר 2 דחף אותה והפילה ארצה. עיקר המחלוקת בין הצדדים הינה לגבי סדר התרחשות האירועים במהלך הקטטה.

השאלה הנשאלת היא האם כטענת התובעת חבט בה הנתבע מספר 2 בטרם סטרה לו כטענתה, או שכטענת הנתבע התובעת סטרה לו, ועל מנת למנוע את המשך הכאתו בידה, הדף אותה הנתבע מספר 2, דחף אותה והפילה ארצה.

26. סבורתני כי משעל פי הגרסה המפורטת בתביעת התובעת סטרה לנתבע מספר 2 לאחר שהלם בה באגרופו, נטל הוכחת הטענה עליה, כחלק מהוכחת מכלול תביעתה. מסקנתי היא כי התובעת לא עמדה בנטל זה, משעדותה שהיא עדות יחידה של בעל דין, כקבוע בסעיף 54 לפקודת הראיות, אינה משכנעת לאור ריבוי הסתירות ואי ההתאמות שהתגלו בגרסאותיה השונות ביחס לאירוע, ולאור העדויות הנוספות שנשמעו. איני סבורה גם כי התובעת הוכיחה שהנתבע מספר 2 הלם בה באגרופו בשלב איזה שהוא של האירוע. לבד מעדותה הבלתי משכנעת, אין רמז לנכונות הטענה במי מעדויות כל העדים האחרים שהעידו בפני, להיפך.

27. בנוסף יצויין כי הנתבע מספר 2 מצידו הוכיח כי כטענתו, דחף את התובעת לאחר שסטרה לו ועמדה לסטור לו בשנית. על משמעותם של הדברים אעמוד בהמשך.

28. עדות הנתבע מספר 2 ביחס למהלך האירועים נשוא התביעה, מתיישבת יותר עם העדויות האחרות שנשמעו בפני, ועם דוח השוטר אבגי.

29. אין חולק כי המנהל מר ויקטור לוי היה עד לקטטה. הודעת המנהל במשטרה נגבתה ביום 18.10.00 (נספח א' לתצהירו). באותה עת טרם הוגשה התובענה כנגדו על ידי התובעת, ולא היתה לו סיבה לראות עצמו כמי שמייחסים לו אחריות כלשהו לאירועים.

30. להלן יובאו פרטי האירוע בנוגע לסדר ההתרחשות, כמצויין בהודעת המנהל במשטרה:

"היא דיברה בקול רם הוא לא נתן לה אפילו לסיים והתחיל לקלל אותה ואמר לה בת זונה שרמוטה ואז היא ישר נתנה לו סטירה ביד ימין והוא מהכעס תפס אותה וזרק אותה על הרצפה והיא התחילה לצעוק אני אראה לך ואז התקשרה לבעלה מהמשרד שלי..." (ההודעה בשורות 13 – 17).

31. בחקירתו בבית המשפט העיד המנהל כדלקמן: "מה שהוא עשה ונתן אני לא יודע, אני ראיתי שהיא נתנה לו סטירה וביד השניה כמעט זה הגיע, ולא ראיתי את הסטירה השניה, בלם אותה ודחף אותה." (עדותו בעמוד 42 לפרוטוקול הדיון מיום 7.9.04)

32. סבורתני כי ניתן לבסס ממצא עובדתי בכל הנוגע לסדר התרחשות האירועים על עדות המנהל כשלעצמה, קל וחומר כשהיא מצטרפת לעדויות ולראיות הנוספות שנשמעו והוצגו בפני.

33. גרסת הנתבע מספר 2 ביחס לסדר האירועים נתמכת גם בעדות הגב' ג'ני שושן, אשר היתה אף היא עדה לאירוע. איני סבורה כב"כ התובעת כי מדובר בעדה מעוניינת, או כי הודרכה. להיפך העדה העידה כי בעת שנערך תצהירה לא עבדה עוד אצל מר לוי מזה תקופה ארוכה, ובנוסף שיתפה בזכור לה לגבי האירוע, מה שראתה ומה ששמעה, ולרבות טרוניית התובעת כלפי הנתבע מספר 2 כי הוא "מכשף" אותה, אף אם המנהל לא שמע דברים אלה. לא מצאתי טעם לזקוף זאת לחובתה.

34. סבורתני לאור כל האמור לעיל כי הוכח בפני שבמעמד הבירור שקיים המנהל בתלונות התובעת כנגד הנתבע מספר 2, ולאחר שהנתבע מספר 2 פנה אל התובעת וגידף אותה בשפה גסה, סטרה לו התובעת. בכך, הפכה התובעת את המעמד שלווה בהרמת קול מצד התובעת ובניבול פה מצד הנתבע מספר 2, לאירוע אלים מבחינה פיזית, והכל לעיני המנהל, שזימן הצדדים הניצים כבעל הסמכות במקום העבודה, לבירור הטענות, ולמתן מענה לקושי שנוצר ביחסי העבודה, והעובדים. בפועל זה ביטאה התובעת חוסר כבוד כלפי המנהל והעתיקה את זירת המריבה עם הנתבע מספר 2 מעבר לגבולות המותרים.

האם עומדת לנתבע מספר 2 טענת הגנה עצמית

35. נשאלת השאלה האם בפועל עומדת לנתבע מספר 2 ההגנה הקבועה בסעיף 24 (1) לפקודת הניזקין [נוסח חדש]. להלן לשון הסעיף:
בתובענה על תקיפה תהא הגנה לנתבע אם-

(1) עשה את המעשה בסבירות כדי להגן על עצמו או על זולתו מפני פגיעה בחיים, בגוף, בחירות או ברכוש, והיחס בין הנזק שסביר היה שייגרם מהמעשה לבין הנזק שסביר היה שיימנע על ידיו, היה סביר".

36. לטענת ב"כ התובעת אם יקבע כי הנתבע מספר 2 דחף את התובעת לאחר שסטרה לו, כי אז יש לקבוע כי לא התקיימו בנסיבות הענין תנאי ההגנה בדבר הצורך בסבירות המעשה, לאור הפער בין הצדדים, משקלם וגובהם. מטענת ב"כ התובעת עולה כי על פי הנטען משהודה הנתבע מספר 2 כי לאחר הסטירה הראשונה שקיבל נרתע לאחור כחצי מטר מהתובעת היה עליו לסגת, וכל התנהגותו מעבר לאותו שלב, אפילו עמדה התובעת לסטור לו בשנית, אינה יכולה להחשב הגנה עצמית, ומה גם שדחיפת התובעת כשלעצמה היתה בעוצמתה מוגזמת.

יצויין כי לטענת הנתבע מספר 2 לפיה התובעת עמדה לסטור לו בשנית יש חיזוק בעדות המנהל, כמפורט לעיל ואני רואה בה חלק מהתשתית העובדתית המוכחת. מכל מקום השאלה הרלבנטית בהקשר זה היא האם היה לנתבע מספר 2 יסוד סביר להנחה כי הוא אמנם עומד להיות מותקף בשנית על ידי התובעת, ולאור עדויות המנהל והנתבע מספר 2 סבורתני כי התשובה לשאלה זו חיובית.

37. יסודות ההגנה העצמית על פי הקבוע בסעיף 24 (1) לפקודת הנזיקין בוארו על ידי כבוד השופט ברנזון בע"א 347/72 אסעד שהלא נ' חנניה בן שבת, פ"ד כז (1) 815 ואלה הם :

התגוננות מפני שימוש בכוח מצד התובע.
השימוש בכוח נעשה שלא כדין.
הנתבע לא חרג במעשהו ממידת הנחיצות הסבירה למטרת ההגנה.
היחס בין הנזק שנגרם לתובע לבין הנזק שהנתבע רצה למנוע לא היה בלתי סביר. וראה גם תא (י-ס) 740/94 ווליד עלקם נגד משטרת ישראל ואח', (טרם פורסם) פסק דין כבוד השופטת שידלובסקי – אור.

38. סבורתני כי בנסיבות הענין הוכחו יסודות אלה, אשר נטל הוכחתם מוטל על הנתבע מספר 2, כנדרש. אפרט :

39. בהתאם לממצאים שקבעתי לעיל הנתבע מספר 2 התגונן מפני השימוש בכוח שנעשה שלא כדין על ידי התובעת אשר סטרה לו ואף עמדה להכותו בשנית, זאת במעמד תלונות התובעת כנגד הנתבע מספר 2 על ידי המנהל ובנוכחות עובדים אחרים במלטשה. הנתבע מספר 2 דחף את התובעת וכתוצאה מכך נגרם לה נזק גוף.

40. הטענה לפיה על המותקף לסגת על מנת למנוע את המכה העומדת להיות מונחתת עליו, נדונה בפסק הדין בענין אסעד שהלא. בנסיבות אותו ענין המערער עליו הניף המשיב פטיש במהלך ויכוח בין הצדדים, אחז בידו של התוקף וסובבה עד שהוציא את הפטיש ממנה. בשעת ההאבקות נפל התוקף ארצה. על יסוד תשתית עובדתית זו נשאלה השאלה האם חרג מעשה המערער ממידת הנחיצות הסבירה, ונבחנו היסודות השלישי והרביעי להגנה כמפורט לעיל.

נקבע על ידי כבוד השופט ברנזון כי המערער היה רשאי לפרוק את כלי למנוע את תקיפתו, וכי לשם כך מותר היה לו להפעיל כוח סביר כנגד התוקף. משחבלת התוקף אירעה תוך כדי המאבק על הוצאת הפטיש מידו ולא לאחר שכבר הוצא הפטיש מידו, נקבע בפסק הדין כי עומדת למערער שם הגנת סעיף 24 (1) לפקודת הנזיקין.

41. בענייננו איני סבורה כי יש לקבל טענת ב"כ התובעת לפיה היה על הנתבע מספר 2 להימלט מפני התובעת ולסגת. במיוחד כשהותקף על ידי התובעת במעמד בירור טענותיה בפני המעביד. אין חולק על כי נזקי התובעת, אשר ביחס לגובהם יש מחלוקת בין הצדדים, נגרמו לה עקב דחיפתה על ידי הנתבע מספר 2 ולא בעקבות כל פעולה שנעשתה מצידו לאחר מכן.

42. הדעה שהובעה בספר על דיני הנזיקין בעריכת טדסקי היא כי אדם המותקף בכוח הזרוע רשאי להתגונן אף כשהוא יכול להימלט מהמקום. ראה: דיני הנזיקין. בעריכת ג. טדסקי. י. אנגלרד. א. ברק. מ. חשין. הוצאת מגנס. בעמודים 286 – 287. וראה גם איזכור דעה זו בפסק הדין בענין אסעד שהלא.

43. סבירות המעשה נבחנת על פי נסיבות האירוע. הכלל המקובל הוא כי מעמידים האדם הסביר במצב של סכנה מיידית המצריכה קבלת החלטה מהירה, ולכן יתכן כי מה שנראה לאחר מעשה כבלתי סביר היה למעשה

תגובה סבירה בנסיבות של לחץ פתאומי. ההתנהגות נבחנת לפיכך לאור הנסיבות בהן עמד הנתבע. ראה: ת. א (י-ם) 740/94 הנזכר לעיל, על האסמכתאות הנזכרות בו.

44. בנסיבות הענין עמד הנתבע מספר 2 במעמד אליו נקרא על ידי מעבידו, מלכתחילה לא הגיע הנתבע מספר 2 למקום האירוע מרצונו, אלא סר למרות מעבידו, והתקבל שם על ידי התובעת בצעקות ובהמשך בסטירה על לחיו מתוך כוונה להמשיך להכותו בסטירה נוספת. פעולתו של הנתבע מספר 2 היינו דחיפת התובעת והדיפתה מעליו נראית לי סבירה ומידתית בנסיבות הענין.

45. לטענת התובעת נשברו לה חוליות בגב עקב האירועים ונגרם לה נזק נפשי בגינם. טענות אלה בדבר היקף הנזק שנגרם לתובעת טרם התבררו מהשדיון פוצל. עם זאת מסתמן לכאורה כי אמנם לתובעת נגרמו נזק ממשי ונכות לצמיתות. סבורתני כי איש מהמעורבים באירוע לא צפה ולא יכול היה לצפות נזק בהיקף זה, ובכלל זה התובעת עצמה, אשר בהתאם להודעת המנהל במשטרה קמה, לאחר שקיבלה סיוע מהמנהל, עוד הוסיפה והטיחה בנתבע מספר 2 "אני אראה לך" והתקשרה לבעלה ממשרדו של המנהל. (הודעתו במשטרה בשורות 16 – 18).

מדוח השוטר אבגי עולה כי גרסת התובעת לשוטר נמסרה עוד לפני שהתובעת פונתה לקבלת טיפול רפואי וכי השוטר ביקש את היומנאית להזמין את מגן דוד אדום לאור תלונת התובעת כי אינה מרגישה טוב ואינה יכולה ללכת. השוטר מר אבגי הורה לתובעת להגיע לתחנה בדחיפות לאחר שתסיים לקבל טיפול, הכל כמתועד בדוח השוטר. מדוח השוטר עולה כי ציפה להגעת התובעת למשטרה עוד באותו יום, וכך היה. סבורתני כי עולה מתיעוד זה כי ממראית פני הדברים כפי שנחזו על ידי המעורבים בקטטה והעדים לה, לא העלו הצדדים והעדים על דעתם את היקף נזקה של התובעת וההנחה היתה כי נפגעה פגיעה גופנית קלה ביותר. אין חולק על כי כתוצאה מהדחיפה התובעת נפלה. איני סבורה כי בעובדה זו כשלעצמה יש כדי להעיד על עוצמת המכה, ואף לא בשימוש התובעת והעדה גב' גילאור במונח "לעוף" לתיאור נפילתה. ריבוי גרסאות התובעת ביחס לאופן הנפילה ומקום הנפילה מקשה אף הוא להגיע למסקנה ברורה ביחס

לאופן נפילתה, מגרסאותיה השונות עולה כי יכול ונתקלה במכשול בטרם נפילתה ארצה. בנוסף יצויין כי מתעודת חדר המיון שהוגשה עולה כי התובעת הגיעה לחדר המיון ואובחנה כמצויה במצב כללי טוב. מחוות דעת ד"ר גאוני שהוגשה על ידי התובעת עולה כי השבר בחוליות הגב לא אובחן גם על ידי רופאי התובעת בצילום ראשוני שנערך לה, אלא בשלב מאוחר יותר, בבדיקת CT, משהמשיכה להתלונן על כאבים.

46. סבורתני כי בנסיבות הענין סוף דבר, אף כי לא הוברר לאשורו עד תום, אינו מעיד על ראשיתו, ועל כי דחיפת הנתבע מספר 2 את התובעת היתה בלתי פרופורציונלית לתקיפתה אותו.

47. מסקנתי הינה כי במשקפי האדם הסביר במועד האירוע דחיפת הנתבע מספר 2 את התובעת לא חרגה ממידת הנחיצות הסבירה למטרת ההגנה, וכי היחס בין הנזק הצפוי לתובעת לזה שהנתבע רצה למנוע מעצמו לא היה בלתי סביר.

48. מסקנתי היא כי עומדת לנתבע מספר 2 הגנת סעיף 24 (1) לפקודת הנזיקין וכי יש לדחות התביעה כנגדו. אף אלמלא הגעתי למסקנה זו הייתי רואה בהתנהגות התובעת כמצדיקה קביעה בדבר תרומתה המכרעת לנזק שנגרם לה עקב הקטטה.

חבות המעביד

49. איני מקבלת את גרסת התובעת לפיה ביקשה מהמנהל שלא לקיים עימות בינה ובין הנתבע מספר 2. גרסה כבושה זו נטענה על ידי התובעת לראשונה במסגרת כתב התביעה בו עתרה גם לחיוב המעביד והמנהל בפיצויה. ראיתי לנכון להעדיף את עדות המנהל על פני עדות התובעת גם בענין זה. עדות המנהל, לעומת עדות התובעת, מתיישבת עם הודעותיו במשטרה.

50. גם תיאור התובעת את יחסיה עם הנתבע מספר 2 כמערכת יחסים טעונה ביותר לאורך זמן אשר היוותה פוטנציאל התלקחות מסוכן אינה אינה נתמכת אלא בעדותה היחידה של התובעת, ומה גם שבגרסאותיה המוקדמות של התובעת בענין זה דובר בתככים ובהצקה. בנוסף עולה מגרסאות התובעת חוסר בהירות בכל הנוגע למשך התקופה בהתייחס אליה נטענת

הטענה. מערכת יחסים כזו המתוארת על ידי התובעת לבטח היתה באה לידי ביטוי בהתנהגות הצדדים אשר עליה יכולים היו להעיד עובדים אחרים במלטשה, אולם לא הובאה על ידי התובעת כל עדות נוספת להוכחת הטענה. מעדות גב' גיני שושן עולה כי לא היו מוכרות לה טענות התובעת ביחס להתנכלות הנתבע מספר 2 אליה, למעט התלונה מיום האירוע.

51. סבורתני כי הנתבעים 1 ו 3 סיפקו לתובעת מקום עבודה בטוח ונורמטיבי בו שימש המנהל כגורם סמכות לפתרון סכסוכים ומחלוקות בין העובדים. התובעת לא השכילה לעשות שימוש בכלים שהעמיד המעביד לרשותה, סיכלה בהתפרצותה האלימה את הבירור שניסה המנהל לערוך, ונקטה בדרך תוקפנית ואסורה בכך שסטרה לנתבע מספר 2 בפניו.

52. איני סבורה כי ניתן או צריך היה לצפות התנהגות זו, לא מצד התובעת ולא מצד הנתבע מספר 2. אפילו הייתי מקבלת טענת התובעת כי הנתבע מספר 2 החל בעימות האלים, איני סברה כי המנהל יכול היה לצפות התנהגות זו. המדובר באירוע חריג ויוצא דופן שהיו מעורבים בו שני בגירים, בעלי משפחות, ללא כל רקע של אלימות קודמת. איני סבורה כי הוכחה התשתית העובדתית לקיומה של עילת תביעה כנגד הנתבעים 1 ו 3.

53. לאור כל האמור לעיל התביעה נדחית.

54. התביעה שכנגד נדחית אף היא משהתובעות שכנגד לא עמדו על שמיעתה ולא הביאו ראיות להוכחתה; ומשאינה מצויה בתחום סמכותו העניינית של בית משפט זה, בהיותה נובעת מיחסי העבודה בין הצדדים.

55. בנסיבות הענין לא מצאתי לנכון להורות על תשלום הוצאות.

המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים בדואר רשום עם אישור מסירה.

ניתנה היום כ"ג ב אדר ב, תשס"ה (3 באפריל 2005) בהיעדר הצדדים.

הדס עובדיה, שופטת

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה